

**20
20**

**INFORMACJA
O DZIAŁALNOŚCI
PAŃSTWOWEJ
INSPEKCJI
OCHRONY ROŚLIN
I NASIENICTWA**

SZANOWNI PAŃSTWO,

wspieranie rozwoju rolnictwa oraz bezpiecznego obrotu towarami pochodzenia roślinnego i środkami produkcji, pozostają niezmiennie priorytetami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. W swojej działalności kontrolnej Inspekcja koncentruje się na nadzorze nad zdrowiem roślin w produkcji krajowej, jak również w odniesieniu do roślin i produktów roślinnych pochodzących z importu. Obowiązujące od ponad roku nowe przepisy unijne oraz uchwalona 13 lutego 2020 r. ustawa o ochronie roślin przed agrofagami, wprowadziły skuteczne mechanizmy zapewnienia zdrowia roślin. Z jednej strony zwiększyły one zakres kontroli fitosanitarnej towarów sprowadzanych do Polski spoza Unii Europejskiej, z drugiej strony dały większą elastyczność i możliwość wykonywania niektórych czynności urzędowych przez samych plantatorów i handlowców, w tym przeprowadzania oceny zdrowotności i wystawiania paszportów roślin, na podstawie upoważnienia PIORiN.

Wykonywana przez naszych inspektorów certyfikacja fitosanitarna eksportowanych z Polski towarów roślinnych miała szczególne znaczenie w obliczu zakłóceń w łańcuchach dostaw, spowodowanych przez pandemię koronawirusa. Pomimo utrudnień, w ubiegłym roku eksport niektórych surowców rolnych, m.in. ziarna zbóż osiągnął rekordowy poziom. Pandemia nie sparaliżowała również działań Inspekcji na rzecz znoszenia barier administracyjnych i otwierania zagranicznych rynków zbytu dla polskich towarów roślinnych. Kontynuowane były działania związane z kwalifikacją plantacji oraz oceną materiału siewnego, aby zapewnić rolnikom odpowiednią ilość nasion i materiału propagacyjnego, niezbędnych do zakładania nowych upraw i osiągania wysokich plonów. Inspekcja objęła kontrolą oraz badaniami laboratoryjnymi uprawy kukurydzy, soi oraz rzepaku pod kątem występowania modyfikacji genetycznych. Sprawowany nadzór pozwala na stwierdzenie, że Polska pozostaje krajem wolnym od upraw GMO.

Działania inspekcyjne koncentrowały się także na prawidłowości obrotu i stosowania środków ochrony roślin. Jak co roku przeprowadzono w Centralnym Laboratorium w Toruniu oraz instytutach naukowych analizy laboratoryjne jakości pestycydów oraz badania ich pozostałości w płodach rolnych. W oparciu o te badania można dokonać oceny, że pochodzące z polskich upraw surowce rolne, wykorzystywane do dalszej produkcji żywności są bezpieczne, a poziom stwierdzanych uchybień jest niewielki. W połowie 2020 roku poszerzono kompetencje PIORiN, powierzając jej sprawowanie kontroli nad wprowadzaniem do obrotów nawozów.

Ubiegły rok był okresem przygotowań do zmian strukturalnych w Inspekcji, bowiem od 1 stycznia 2021 r. dotychczasowe laboratoria wojewódzkie zostały przejęte przez Główny Inspektorat. Konsolidacja bazy laboratoryjnej ma na celu lepsze dostosowanie jej organizacji dla potrzeb rolnictwa oraz sprostanie wymogom akredytacyjnym.

Mijający rok 2020 został ogłoszony przez ONZ Międzynarodowym Rokiem Zdrowia Roślin. Cykl wydarzeń, przygotowywanych wspólnie ze środowiskami rolników, przedsiębiorców i naukowców, krótko po inauguracji przez Prezydenta RP, musiał, podobnie jak część naszego życia, przenieść się do internetu i mediów elektronicznych. Pomimo tych niesprzyjających okoliczności, wyrażam przekonanie, że hasło **„Chroniąc rośliny, chronisz życie”** będzie nam towarzyszyło w dalszym działaniu.

Andrzej Chwojtkowski

CZYM SIĘ ZAJMUJEMY?

CHRONIMY
rośliny

ZMNIEJSZAMY
zagrożenie ze strony organizmów szkodliwych

ELIMINUJEMY
negatywne skutki wynikające z nieprawidłowego
stosowania środków ochrony roślin

NADZORUJEMY
produkcję materiału siewnego

DBAMY
o zdrowie roślin i ludzi

PIORiN

- Rozwój eksportu
- Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin
- Integrowana Produkcja
- Kontrola nawozów i środków wspomagających uprawę roślin
- Ochrona fitosanitarna
- Kwalifikacja materiału siewnego
- Kontrola przestrzegania zakazu stosowania materiału siewnego GMO
- Działanie na rzecz rolników i przedsiębiorców

GDZIE JESTEŚMY?

W INTERNECIE!
piorin.gov.pl

NA FACEBOOKU!
[Facebook.com/pioringovpl](https://www.facebook.com/pioringovpl)

NA TWITTERZE!
twitter.com/pioringovpl

NA INSTAGRAMIE!
[www.instagram/ringovpl](https://www.instagram.com/ringovpl)

W CAŁEJ POLSCE!

O NAS

KIM JESTEŚMY

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) na podstawie postanowień prawa międzynarodowego i przepisów krajowych pełni funkcję urzędowej służby ochrony roślin.

MISJA

Misją PIORiN jest wspieranie polskiej gospodarki i zapewnienie bezpieczeństwa konsumentów.

CELE STRATEGICZNE

- Bezpieczny obrót krajowy i międzynarodowy towarami roślinnymi
- Zapewnienie właściwego poziomu zdrowotności upraw
- Zagwarantowanie odpowiedniej jakości materiału siewnego
- Prawidłowy obrót i stosowanie środków ochrony roślin oraz nadzorowanie obrotu nawozami i środkami wspomagającymi uprawę roślin

BEZPIECZNE STOSOWANIE ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

- **8 125** nadzorowanych punktów sprzedaży środków ochrony roślin
- **5 595** przeprowadzonych kontroli wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin
- **18 109** przeprowadzonych kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin
- **310** przebadanych próbek środków ochrony roślin
- **3 368** przebadanych próbek roślin na obecność pozostałości środków ochrony roślin
- Porozumienie z Krajową Administracją Skarbową w sprawie nielegalnych, w tym podrobionych, środków ochrony roślin
- Ścisła międzynarodowa współpraca w zakresie zwalczania nielegalnych środków ochrony roślin
- Udział w międzynarodowej operacji Silver Axe koordynowanej przez Europol
- Certyfikacja Integrowanej Produkcji Roślin
- Od 1 lipca 2020 r. nadzór nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin

NASIENICTWO

- **171 108** ha plantacji nasiennych i **446 905** ton materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych oraz **130 143** tony sadzeniaków ziemniaka objętych oceną
- **9 109** wystawionych świadectw oceny laboratoryjnej (kwalifikacji) i **1 355** świadectw mieszanek materiału siewnego przez laboratoria urzędowe
- **325** wystawionych międzynarodowych świadectw ISTA („orange”)
- **32 932** próby ocenione laboratoryjnie
- Nadzór nad podmiotami akredytowanymi:
 - **326** kwalifikatorami
 - **324** próbobiorcami
 - **30** laboratoriami akredytowanymi
- **699,65** ha upraw kwalifikowanego i elitarnego materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych
- **6 779** kontroli prowadzących obrót materiałem siewnym
- **2 468 125** wydanych etykiet materiału siewnego i nadzór nad **85** podmiotami upoważnionymi do wypełniania urzędowych etykiet oraz **86** podmiotami upoważnionymi do wydawania urzędowych etykiet, w tym **61** podmiotami upoważnionymi do wydawania etykiet dla materiału szkółkarskiego
- **117** kontroli u przedsiębiorców i dostawców przywożących materiał siewny z państw trzecich
- **3 932** skontrolowane ogłoszenia internetowe i prasowe, w tym **204** podmioty oferujące materiał siewny niedopuszczony do obrotu
- **3 013** kontroli upraw pod kątem obecności GMO (kukurydza, rzepak, soja), w tym:
 - **469** kontroli partii materiału siewnego
 - **507** kontroli plantacji nasiennych
 - **2 037** kontroli plantacji produkcyjnych
- Prowadzenie wykazu ekologicznego materiału do siewu i sadzenia
- **6 563** pozwolenia w sprawie zastosowania konwencjonalnego materiału siewnego w rolnictwie ekologicznym

ZDROWIE ROŚLIN

- **69 969** kontroli zdrowotności
- Ponad **48 tys. ha** upraw roślin, ok. **955 tys. ton, 176 mln sztuk** i **3,6 mln m³** roślin, produktów roślinnych i przedmiotów poddanych kontrolom
- **1 030** decyzji administracyjnych wydanych w sprawie zwalczania agrofagów kwarantannowych i objętych środkami fitosanitarnymi
- **4 848** przeprowadzonych kontroli wykonania decyzji
- **54 285** podmiotów profesjonalnych zarejestrowanych ze względów fitosanitarnych
- **3 749** podmiotów profesjonalnych upoważnionych do wydawania paszportów roślin
- **784 189** wydanych paszportów roślin
- **230** zaświadczeń dla ziemniaków (**4 665 ton** ziemniaków przemieszczonych do innych państw członkowskich UE)

CERTYFIKACJA EKSPORTU I KONTROLA IMPORTU

CERTYFIKACJA EKSPORTOWA

- Wydano **47,2 tys.** świadectw fitosanitarnych - umożliwiony eksport ponad:
 - **4,28 mln ton,**
 - **139,1 mln sztuk,**
 - **1,14 mln m³**
 towarów roślinnych do **124 państw**
- Główne kierunki eksportu: Białoruś, Ukraina, Kazachstan

KONTROLA IMPORTU

- Granicznej kontroli fitosanitarnej poddano **9 660** przesyłek, w tym **83** przesyłki zostały zakwestionowane i niedopuszczone do wwozu do UE
- Główne kierunki importu: Federacja Rosyjska, Ukraina, Białoruś

PROGRAM SURVEY 2020

- Kwota wypłacona przez Komisję Europejską dla Polski z tytułu realizacji Programu w latach **2015-2019** (w Euro):
 - 2015 rok: 254 508,01**
 - 2016 rok: 370 544,74**
 - 2017 rok: 500 222,32**
 - 2018 rok: 499 700,70**
 - 2019 rok: 608 926,57**
 - 2020 rok: wnioskowana kwota 628 821,17** (wypłata w **2021** roku, po złożeniu sprawozdania)
- Liczba organizmów monitorowanych – **39**
- Liczba kontroli wizualnych – **23 080**
- Liczba pobranych prób do badań – **16 760**
- Liczba analiz laboratoryjnych – **21 740**
- Liczba pułapek feromonowych – **542** na **6** organizmów
- Dofinansowanie – **630** tys. Euro
- Liczba działań kontrolnych wykonanych przez PIORiN w ramach Programu w latach **2015-2020**

Rodzaj działania	Liczba działań w danym roku						Razem
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
kontrole wizualne	19 000	18 300	19 600	20 300	21 600	23 080	121 880
pobieranie prób	12 860	12 500	12 500	12 500	17 600	16 760	84 720
badania laboratoryjne	12 860	15 000	15 000	15 000	21 440	21 740	101 040
pułapki					410	542	952

DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

- **160 125** próbek roślin, produktów roślinnych i podłoży przebadanych w wyniku **227 294** analiz na obecność patogenów i szkodników roślin
- **3 017** próbek roślin i materiału siewnego przebadanych pod kątem modyfikacji genetycznych, w rezultacie wykonania **61 616** analiz jednostkowych
- **32 932** próbki materiału siewnego poddane urzędowej ocenie laboratoryjnej, łącznie wykonano **65 265** analiz
- **184 340** oznaczeń wykonanych w ramach badań **602** próbek produktów rolnych pod kątem pozostałości środków ochrony roślin

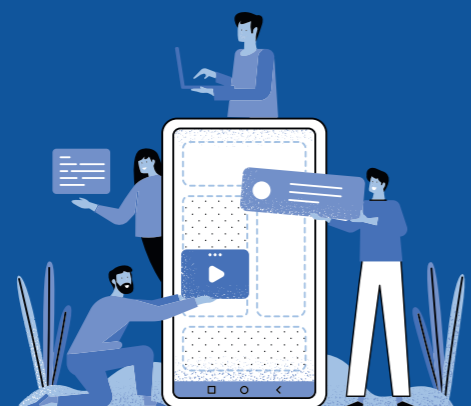

EKSPERYMENTALNA PASIEKA

- Kontynuacja realizacji projektu eksperymentalnego chowu pszczół w warunkach miejskich, w pasiece założonej w 2017 roku w CL GIORiN w Toruniu
- Na gruntach wykorzystywanych przez Centralne Laboratorium GIORiN prowadzona jest uprawa roślin owocowych i warzywnych, których plony są wykorzystywane jako tzw. próbki zerowe w badaniach warzyw i owoców pod kątem pozostałości środków ochrony roślin
- Obserwacje pszczół mają na celu określenie rodzaju, ilości oraz prawidłowości stosowania środków ochrony roślin w warunkach miejskich
- Miód poddano badaniom na zawartość pozostałości 252 środków ochrony roślin. Wyniki badań dowodzą, że miód z miejskiej pasieki jest w pełni bezpieczny dla konsumentów

PERSPEKTYWY ROZWOJU INSPEKCJI

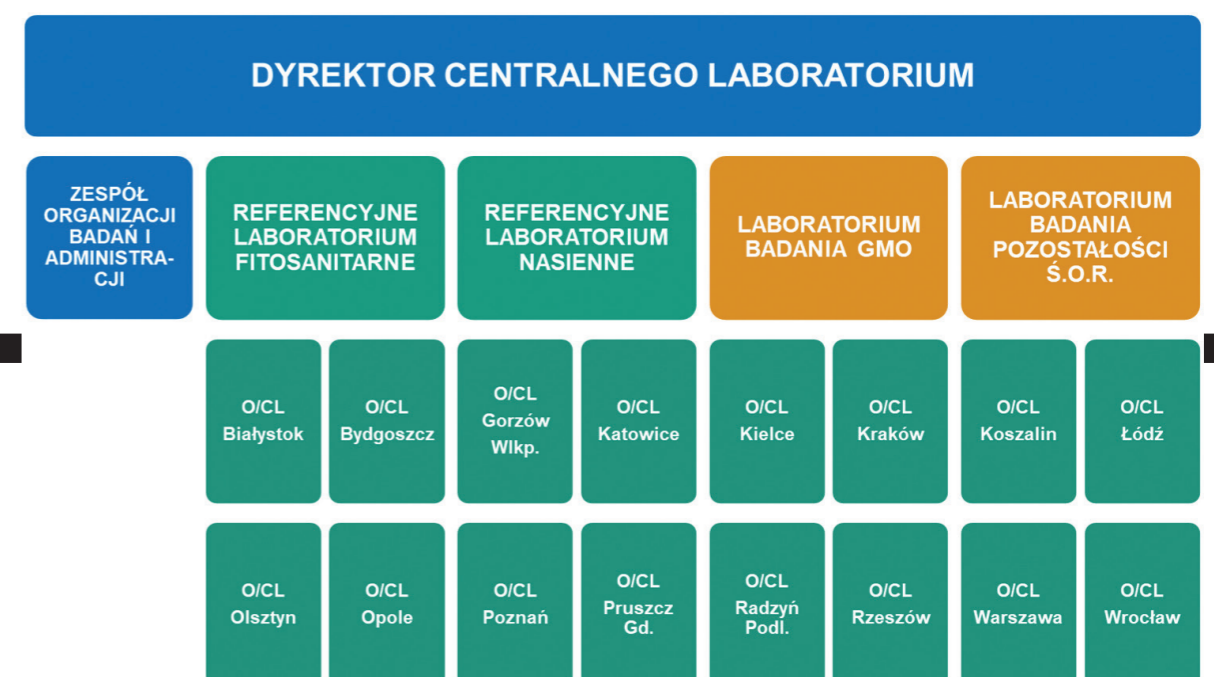
KONSOLIDACJA BAZY LABORATORYJNEJ

Prace związane z konsolidacją bazy laboratoryjnej Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa były prowadzone na przestrzeni ostatnich kilku lat. W tym czasie opracowano strategię, pozwalającą na przejęcie laboratoriów oraz dokonano ujednoczenia zasad funkcjonowania jednostek w strukturze Głównego Inspektoratu. Laboratoria Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa miały pierwotnie zostać włączone do struktury Głównego Inspektoratu od 1 lipca 2020 r. zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 425 ze zm.). W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną, spowodowaną wystąpieniem COVID-19, termin przejęcia laboratoriów został przesunięty na 1 stycznia 2021 r.

Reorganizacja bazy laboratoryjnej ma przyczynić się do podniesienia efektywności i sprawności realizacji badań laboratoryjnych oraz pozwolić na spełnienie wymagań określonych w przepisach Unii Europejskiej w odniesieniu do laboratoriów urzędowych.

W strukturze Głównego Inspektoratu od 1 stycznia 2021 r. znajdują się:

- Referencyjne Laboratorium Fitosanitarne w Toruniu
- Referencyjne Laboratorium Nasienne w Poznaniu
- Laboratorium Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin w Toruniu
- Laboratorium Badania GMO w Toruniu oraz
- 16 Oddziałów Centralnego Laboratorium wraz z 5 Pracowniami zamiejscowymi.

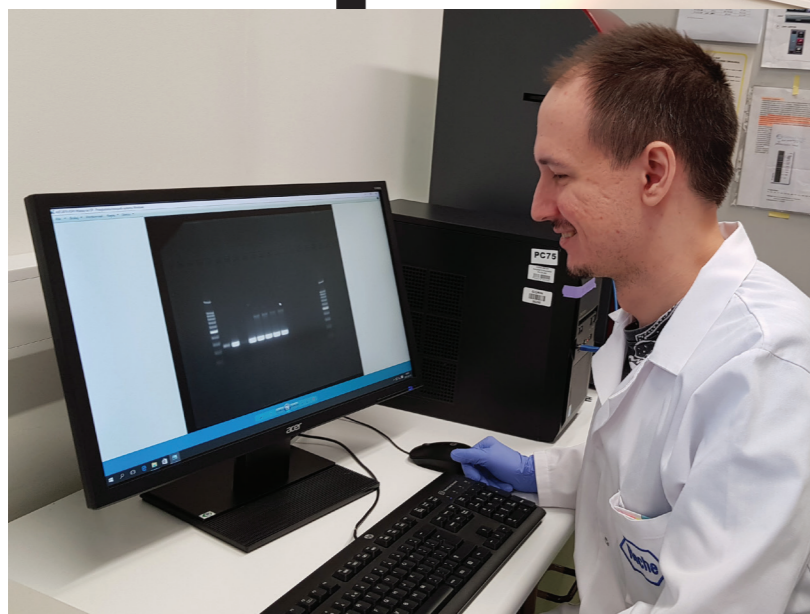
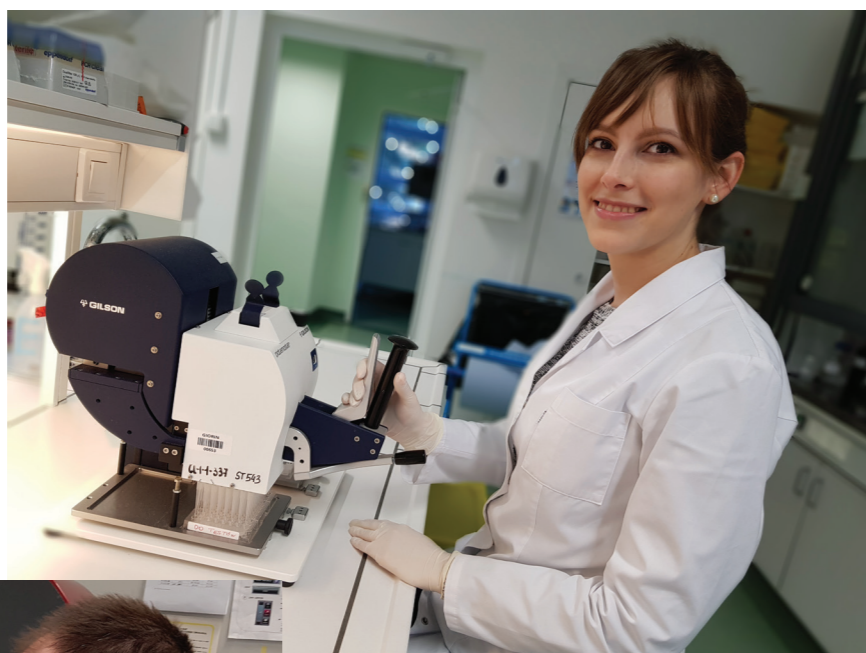

VALITEST

PROJEKTY ZWIĘKSZAJĄCE INNOWACYJNOŚĆ I WDRAŻAJĄCE NOWE TECHNOLOGIE

W 2020 roku kontynuowano realizację trzyletniego projektu „Validacja testów diagnostycznych w celu wsparcia zdrowia roślin” (VALITEST) w ramach programu HORYZONT 2020.

Centralne Laboratorium GIORiN jako członek międzynarodowego konsorcjum, brało udział w optymalizacji procesu walidacji metod badawczych oraz porównaniach międzylaboratoryjnych w zakresie molekularnych metod wykrywania i identyfikacji takich agrofagów jak: *Erwinia amylovora*, *Pantoea stewartii* ssp. *stewartii*, *Fusarium circinatum*, *Plum pox virus*, *Bursaphelenchus xylophilus*.

FITOEXPORT

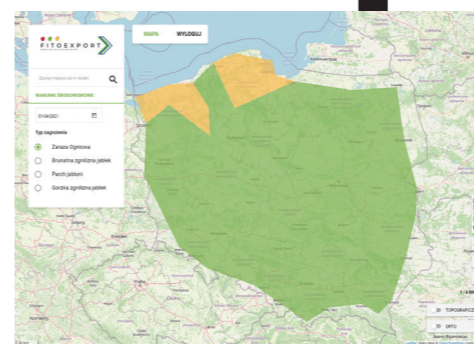
Rok 2020 był drugim rokiem pracy Konsorcjum, kierowanego przez GIORiN, nad projektem „Zwiększenie konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych poprzez podniesienie ich jakości i bezpieczeństwa fitosanitarnego” (akronim FITOEXPORT), finansowanego przez NCBR w ramach programu strategicznego GOSPOSTRATEG, którego celem jest wsparcie społecznego i gospodarczego rozwoju Polski.

W połowie 2020 r. zakończono fazę badawczą projektu, naktórażłożyłosię pięć równoległych realizowanych zadań badawczych i przystąpiono do przygotowania uzyskanych wyników do wdrożenia w działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Zespół badawczy Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego przygotował założenia modelu działania inspekcji ochrony roślin i nasiennictwa jako organizacji uczącej się, funkcjonującej w oparciu o innowacje. Model ten w fazie wdrożeniowej posłuży za bazę do przygotowania do wdrożenia w PIORiN strategii innowacyjności w sferze zarządzania, organizacji, współdziałania i komunikacji z przedsiębiorcami i społeczeństwem.

Jednocześnie, w ramach zadań 2-5 pozostali partnerzy (Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin-Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Lotnictwa oraz Instytut Ochrony Roślin -Państwowy Instytut Badawczy) opracowali innowacyjne rozwiązania w zakresie działań kontrolnych, zastosowanie których w krótkim okresie przyniesie spektakularne rezultaty i będzie stanowiło przełom w działalności PIORiN: opracowanie sposobów wykorzystania nowoczesnych technologii teledetekcyjnych na potrzeby nadzoru nad produkcją rolniczą, zastosowanie nowatorskich multimetod pozwalających na przyjęcie odpowiednich strategii analiz przesiewowych materiału roślinnego, pozwalających na wykrycie wielu modyfikacji genetycznych oraz kilku gatunków wirusów bezpośrednio w bulwach sadzeniakach ziemianka, a także opracowanie innowacyjnego podejścia do badań jakości środków ochrony roślin, minimalizującego ryzyko stosowania sfałszowanych pestycydów.

W drugiej połowie roku zespoły badawcze Konsorcjantów, w ścisłej współpracy z Liderem Konsorcjum, Głównym Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, rozpoczęły prace pilotażowe, mające na celu przygotowanie wypracowanych rozwiązań do wdrożenia w PIORiN.

MIĘDZYNARODOWY ROK ZDROWIA ROŚLIN 2020

Postanowieniem Rezolucji Organizacji Narodów Zjednoczonych rok 2020 ogłoszono Międzynarodowym Rokiem Zdrowia Roślin. Był on okazją do przypomnienia społeczeństwom na całym świecie, że rośliny są bardzo ważne dla naszego życia i pokazania, jak wiele im zawdzięczamy.

Obchody MRZR 2020 zostały uroczystie zainaugurowane podczas konferencji pt. „Zdrowie roślin w dobie zmian klimatu” w dniu 7 stycznia 2020 roku w Rezydencji Belweder, podczas której Prezydent RP Andrzej Duda oficjalnie ogłosił początek obchodów Międzynarodowego Roku Zdrowia Roślin w Polsce.

Stworzyliśmy specjalną stronę internetową, gdzie można znaleźć informacje o interesujących wydarzeniach Międzynarodowego Roku Zdrowia Roślin w Polsce.

Pomimo pandemii, która wybuchła w Polsce w marcu 2020 roku i ma ogromny wpływ na naszą codzienność, staraliśmy się przypominać, że rośliny są fundamentalną częścią życia. Bez nich nie mogłyby istnieć większość innych form życia, w tym człowiek. Zwracaliśmy uwagę na to, że rośliny, pochłaniając ogromne ilości dwutlenku węgla, produkują tlen, którym oddychamy. Stanowią żywność dla nas i dla wielu zwierząt, są ozdobą naszych ogrodów i domów. Przede wszystkim kształtują środowisko naszego życia, oddziałując na warunki klimatyczne, zmniejszając zanieczyszczenie powietrza i hałas.

Podkreślaliśmy, że nic nie jest dane raz na zawsze. Na zdrowie roślin czyha wiele zagrożeń. Są to przede wszystkim szkodniki i choroby roślin, które obecnie co roku niszczą aż 40 procent światowych plonów, powodując straty szacowane przez FAO na 220 miliardów dolarów. Za sprawą intensywnej wymiany handlowej towarów roślinnych oraz ożywionego ruchu turystycznego, organizmy szkodliwe dla roślin mogą bardzo szybko przemieszczać się nawet na bardzo dalekie odległości. Dodatkowo, odczuwalne już na całym świecie, zmiany klimatu sprzyjają rozprzestrzenianiu i zdomowieniu nowych gatunków organizmów szkodliwych, stanowiąc poważne zagrożenie dla produkcji roślinnej.

W promocję i propagowanie idei MRZR 2020 zaangażowani byli pracownicy Inspekcji w całej Polsce. Odwiedzali przedszkola i szkoły z lekcjami o tematyce poświęconej roślinom i ich zdrowiu. Przygotowywali materiały dla nauczycieli, pisali artykuły i teksty do naszych mediów społecznościowych, brali udział w wielu lokalnych wydarzeniach.

Sukces i rozgłos obchodów Międzynarodowego Roku Zdrowia Roślin zapewne przyćmiła pandemia, ale mamy nadzieję, że istota ochrony zdrowia roślin będzie dalej ważną ideą w świadomości ludzi.

MIĘDZYNARODOWY ROK
ZDROWIA ROŚLIN

2020

PAŃSTWOWA INSPEKCJA OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA

AL. JANA PAWŁA II 11, 00-828 WARSZAWA
TEL. 22 652 92 90